

1

Programma

- 17:00 uur Inloop
- 17:15 uur Welkom door Jaap Verhulst (voorzitter)
- 17:20 uur Overhandiging 'Blaauwe Dreum'
- 17:30 uur Elevatorpitches + voordrachten
- 18:15 uur Vrienden van de Drentsche Aa
- 18:30 uur Lopend buffet
- 20:00 uur Einde

2

3

Maatwerk voor de Drentsche Aa

Toen Nederland loots voor het inrichten van nationale parken om de belangrijkste natuurgebieden te behouden, stond ook het Drentsche Aa gebied regelmatig op het lijstje. Omdat de functies landbouw en natuur in een nationaal park duidelijk ondergeschikt zijn aan de natuur, was '20' in nationaal park in traditionele zin voor de Drentsche Aa geen reële optie. Het gebied heeft immers ook een duidelijke voor-functie en het bestaat voor meer dan de helft uit landbouwgrond. Op zoek naar maatwerk voor de Drentsche Aa ontstond het plan voor het Nationaal beek- en veldlandschap Drentsche Aa dat de eigen sfeer en identiteit zou kunnen behouden. De grenzen van het gebied worden gedomd door de drinkbekken Aa en Gieten. Het gaat in totaal om ruim tienduizend hectare waarvan ongeveer een derde natuurgebied is.

Bestaand landschap als vertrekpunt

Behoud door vernieuwing is het motto van het Beheer-, Inrichtings- en Ontwikkelingsplan waarin in juni 2002 de plannen voor dit speciale nationale park met een verbrede doelstelling, uitgewerkt werden. Behoud van het landschap. Niet door star vast te houden aan het oude, maar behoud door juist aan vernieuwing te werken. Behoud door vernieuwing betekent dat alle betrokken partijen er samen voor willen zorgen dat het Drentsche Aa gebied zich verder kan ontwikkelen in het verleden aan hoe het landschap destijds ontstaan is. Dat is meer dan louter in alleen conserveren. Conserveren zegt immers dat je genoege neemt met een situatie die niet af is. Behoud door vernieuwing gaat het bestaande landschap als vertrekpunt van het nieuwe gebruiken. De cultuurhistorie is hierbij de inspirator.

Toekomstig gebruik in beeld

In het Beheer-, Inrichtings- en Ontwikkelingsplan voor de Drentsche Aa - noodzakelijk vanwege het BOD-plan genoemd - is voor de vijf functies water, landbouw, natuur, recreatie en wonen aan de hand van streefdoelen vastgelegd hoe deze gebruiksfuncties zich in de toekomst moeten kunnen ontwikkelen. Door Behoud door vernieuwing als leidend te nemen, kiezen alle bij de ontwikkeling van het gebied betrokken partijen ervoor om de gebruiksfuncties te blijven ontwikkelen en waar nodig te vernieuwen. Het betekent bijvoorbeeld dat niet alleen de natuur, maar ook de landbouw zich in het Drentsche Aa gebied moet kunnen blijven ontwikkelen. Behoud door vernieuwing biedt dus nadrukkelijk ook de landbouw perspectief.

De plannen zijn klein, Deur Haag is akkoord, het gebied is aan zet

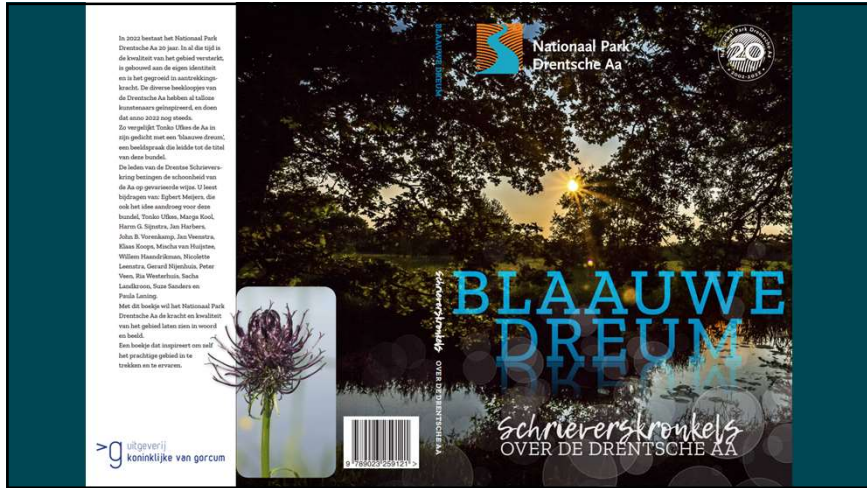
Twee duidelijk was dat het Drentsche Aa gebied geen 'gewoon' nationaal park was, want, in plaats van instaat van de landbouw ministerie. Van Natuurbeheer naar Natuur in het voorjaar van 2005 een overheidsovername, kon worden de een speciale aanpak voor het gebied moest ontwikkelen. In samenwerking met de landbouw heeft deze ontwikkeling met Natuurbeheer en Ontwikkelingsplan opgesteld.

In juli 2005 werd het ministerie van de plannen in de discussie over het instaat van het Nationaal beek- en veldlandschap Drentsche Aa als een van de 'Nieuwe Nationale park' met verbrede werkwijze.

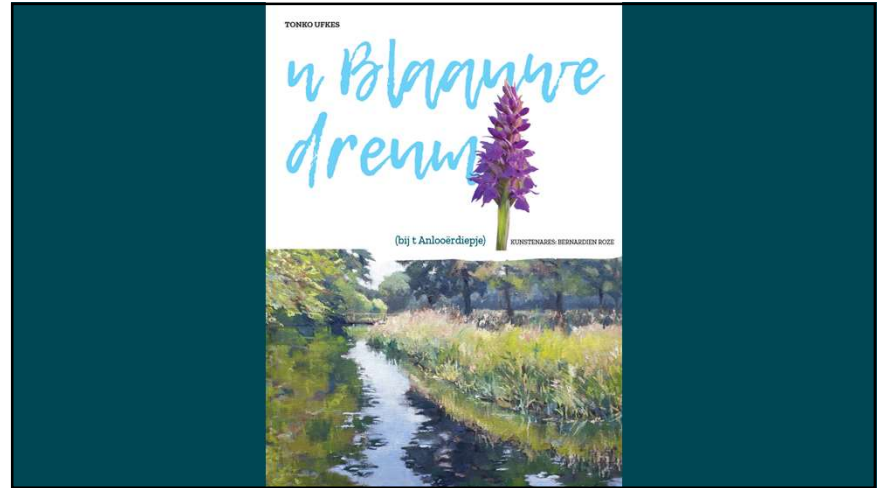
De werkwijze van de ministerie werd ondersteund door een overlegcommissie waarin naast de gemeenten de van Provincie, Aa en Gieten, de gemeente van het ministerie, van het natuurbeheer, de landbouwministerie, de landbouwministerie, de natuurbeheer en landbouwministerie van de discussie omtrent het gebied.

4

5

6

7

Bewoners in 5 dorpen worden uitgedaagd om met elkaar plannen te maken voor behoud, beheer en het versterken van 'hun' groene leefomgeving.

Landschapsbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

Plannen maken in Loon, juni 2022

8

Ze ontdekken en leren de ontstaansgeschiedenis van het landschap in en rondom het dorp.

Excursie Loon, juni 2022

Landschapsbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

9

Jong en oud

Landschapsbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

van hall
larenstein
university of applied sciences

rijksuniversiteit
 groningen

10

Over de vloer, bij de lokale boer

Loon, oktober 2022

Landschapsbeheer Drenthe
Zorg voor ons landschap

11

Samengevat:

- Voor en door het dorp
- Aan de slag voor het landschap en natuur
- Ontdekken en verhalen delen
- Samen plannen maken: bewoners, boeren, particuliere grondeigenaren, TBO's, overheden etc.
- Realisatie in vervolgjaren met ondersteuning vanuit streekbeheer (LBD)

Landschapsbeheer Drenthe

BOKD

12

13

14

15

16

17

18

DRENTSE AA VOORBEEDEN

+DRINKWATER

+LANDBOUW

*GRONDGEBRUIK BOWA

NA 20 JAAR NATIONAAL PARK

*UITDRAGEN

*ZELFKENNIS

Bernard Hanskamp

*DR AA SPIEGEL VOORHOUDEN

19

GETAL 7

- DRINKWATER UIT BEKEN 7 MLN M3 PER JAAR
- WEGLOPEND UIT DRENTH 700 MLN M3 PER JAAR
- WINNING DRINKWATER UIT GROND 70 MLN M3 PER
- GROTE DROOGTE OPPOMPEN RIJN / KANAALWATER
- ALS 1% DRINKWATER SCHONE BEKEN NAAR 5% ???!
- 3 DRINKWATER BEDRIJVEN 4 WATERSCHAPPEN
- 12 GEMEENTEN 1 PROVINCIE HOEZO INTEGRAAL?

20

GRONDGEBRUIK LANDBOUW 10.000 HA

- GROTE STAPPEN VOORUIT
- DUURZAME MELKVEEHOUDERIJ
- DUURZAME AKKERBOUW
- MEER IN DR AA OPLOSSEN "N + LG"
- MEER STEUN IN DE RUG
- HIER KAN HET!

21

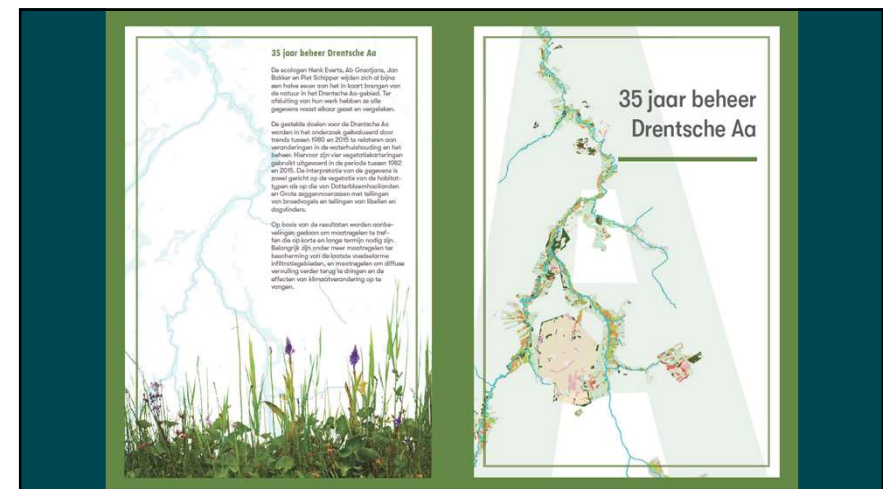
NU MEER NIET GRONDGEBONDEN

- LELIES BOLLEN VERRE EXPORT GRASZODEN UIEN
- STEEDS MEER NIET GRONDGEBONDEN LOS VAN WATER
- STRIIDIG MET VOORGAANDE ***GROTE BEDREIGING***
- **OPROEP MET KLEM, ZIE RAAD VAN STATE RECENT:**
- BETREK BEWONERS MET KENNIS - BETROKKENHEID
- DIE GEEN PROCES VOEREN
- NU STRIID MET EIGEN REGELS
- UITVOERING "ANDERE WERKEN" WANNEER DE RECHTER?

22

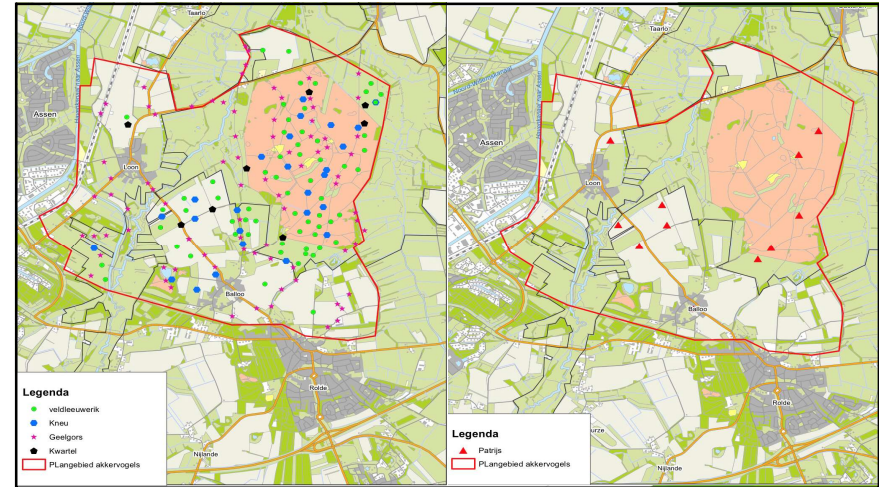
23

24

29

30

Plan van aanpak

- ▶ Projectplan opstellen
- ▶ Draagvlak
- ▶ Pakket van beheermaatregelen
- ▶ Geld
- ▶ Uitvoering en monitoring

31

Gefeliciteerd!

Nationaal Park
Drentsche Aa

Melissa Luisman

De Hondsrug
UNESCO Global Geopark
Van alle tijden...

32

33

Wat is een Geopark?

Geo = Earth

Park = Park

A Geopark is NOT a Geological Park

De Hondsrug
UNESCO Global Geopark
Van alle tijden...

34

Waarmee onderscheidt het Hondsruggebied zich?

- De unieke geologie met kaarsrechte ruggen in het landschap
- Ongekende rijkdom aan archeologie
- Het cultuurlandschap en nederzettingenpatroon: de dorpen

De Hondsrug
UNESCO Global Geopark
Van alle tijden...

35

Nationaal Park Drentsche Aa & De Hondsrug UNESCO Global Geopark

- Kernwaarden
- Overlap in doelen

We doen het **samen**

De Hondsrug
UNESCO Global Geopark
Van alle tijden...

36

Roelof Koudenburg
Student Academie van Bouwkunst

37

38

39

40

41

42

43

44

Urbanisatie van Drenthe

- Met het oog op de urbanisatie van Drenthe op de lange termijn:
 - Onbewoonbaarheid randstad?;
 - Bereiken bovengrens van inbreiding;
 - Forse bevolkingsgroei 2070 (45.000 woningen erbij!);
 - Blijvende druk om naar het buitengebied uit te breiden;
 - Nu al: Roden-zuid, Roden-noord, Nooitgedacht (Rolde), Oosterveld (Norg) Torenakkers (Havelte), Messchenveld (Assen).
- Hoe kan worden voorkomen dat dit resulteert in de bouw van generieke uitbreidingswijken die geen of weinig rekening houden met het Drentse landschap?

45

Eigen Aard is Goud Waard!

- Alternatief aanbieden!
 - Stedebouw specifiek geëent op het esdorpenlandschap;
 - Studieproject (1 jaar) als uitwerking van deze Drentse stedebouwkundige stroming;
 - Resultaat: ontwerp woongebied 2070 (locatie nog onbekend!).

46

Eigen Aard is Goud Waard!

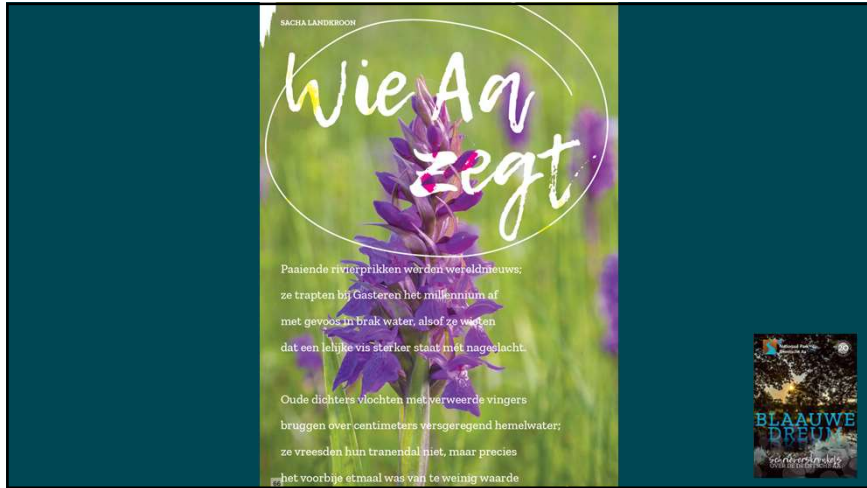
- Verschillende vragen:
 - Wat is de volgende stap in het esdorpenlandschap: hoe kan het landschap evolueren maar toch het eigene behouden?;
 - Hoe kan bij de ontwikkeling van een stedelijke woonwijk de ecologie en belevingswaarde van het landschap worden vergroot?;
 - Hoe kan in hoge dichtheid worden ontworpen en toch de essentie van het esdorpenlandschap worden behouden?;
 - Hoe wordt de stad meer onderdeel van natuur: hoe kan de stad praten als een vorm van landschap?;
 - Hoe gaat de toekomstige woonwijk om met de Duurzame Drentse Economie (fossielvrij/circulair?).

47

Waar staat wat? – Norg-oost

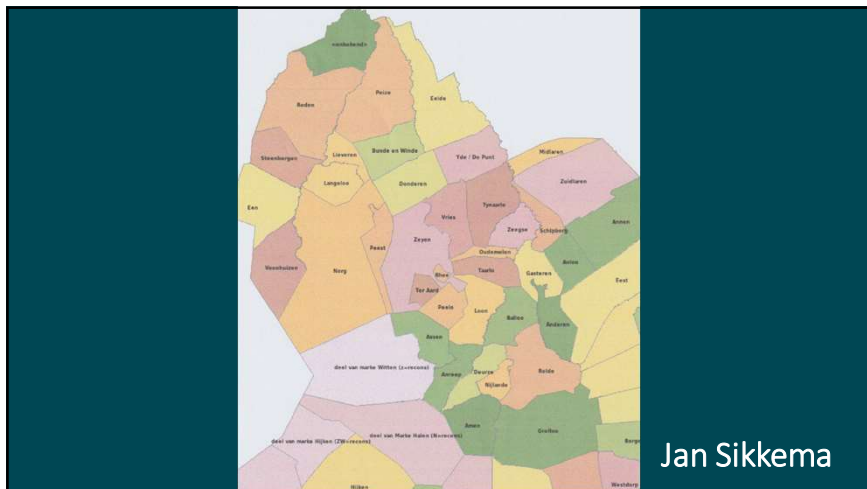
48

49

50

51

52

53

54

55

Transitie Landbouw; gien boer is geliek in beweging

Proeftuin Natuurinclusief Drentsche Aa
De boer aan het roer: vertrekpunt 2021

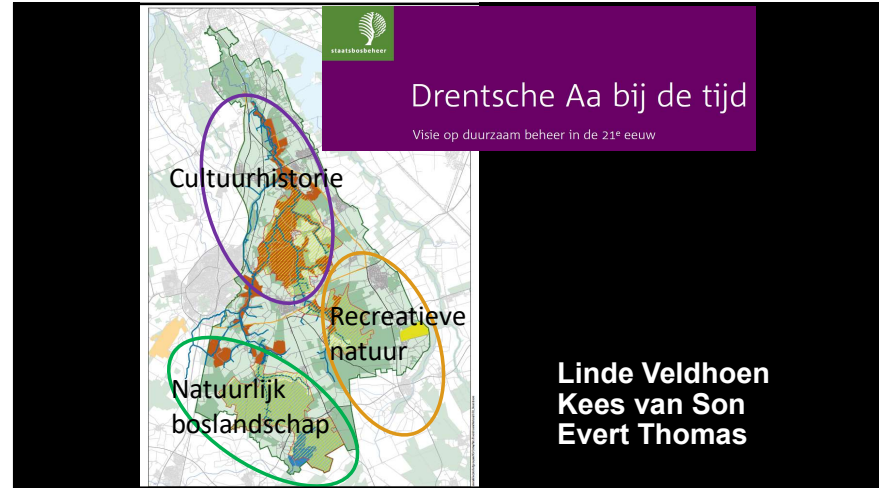
Boeren krijgen, voor maatregelen, vanuit alle kanten (vaaggesten) aandacht.
Hoe past dat in de leef- /voering?
Een wereld die nog geld verdient?
Wat moet eerst?

Geertje Enting

56

57

58

59

60

Maar wat dan wel?
Passend bij de omgeving
Samen met inwoners

Samen voor een mooi en duurzaam Drenthe.

BOKD Energie Transitie Drenthe natuur en milieu Drenthe Nationaal Park Drenthe Aa 61 drenthe

61

Energie transitie Drenthe Aa

Zaterdag 18 februari 2023

Een dag vol inspiratie en concrete ideeën

**Halen
Brengen
Maken**

Samen voor een mooi en duurzaam Drenthe.

BOKD Energie Transitie Drenthe Aa natuur en milieu Drenthe Nationaal Park Drenthe Aa

62

Zaterdag 18 februari 2023

Inspiratiesessies voor dorpen/inwoners

Halen: Kennis, informatie, expertise

Brengen: Goede voorbeelden, lessen ervaringen uit jouw dorp

Maken: Plannen voor jouw wijk, dorp, omgeving

Samen voor een mooi en duurzaam Drenthe.

BOKD Energie Transitie Drenthe Aa natuur en milieu Drenthe Nationaal Park Drenthe Aa

63

Mogelijke onderwerpen

- Energietransitie passend bij het landschap
- Kleinschalige natuurinclusieve zon op land
- Zon op dak en erfgoed – hoe dan?
- Collectieve inkoop
- Gezamenlijk energie besparen
- Verduurzaming erfgoed
- Het creëren van brede betrokkenheid
- Het maken van een dorpsvisie of -plan
- Bepalen van de energieopgave

Heb jij een andere vraag? Laat het ons weten en mail naar r.mur@nmdrenthe.nl
Meer informatie en aanmelden: www.nmdrenthe.nl

Samen voor een mooi en duurzaam Drenthe.

BOKD Energie Transitie Drenthe Aa natuur en milieu Drenthe Nationaal Park Drenthe Aa

64

Meer informatie en aanmelden:
www.nmfdrenthe.nl

Samen voor een mooi en duurzaam Drenthe.

65

Drentsche Aa
 HET SPAREN WAARD

Word 'Vriend van de Drentsche Aa'

Het Gebiedsfonds Drentsche Aa richt zich op iedereen die de Drentsche Aa een warm hart toedraagt. We dagen bewoners, bedrijven, organisaties en bezoekers uit om het natuurlijke historische beek- en esdorpenlandschap te omarmen. Doe mee en help ons prachtige beekdallandschap aan een vitale toekomst.

Het Drentsche Aa-gebied huisvest bijzondere planten en dieren. Het landschap waar de beek doorheen kronkelt is bloedmooi en zit vol geschiedenis. Dat verrijkt het leven van bewoners - en recreanten die schoonheid zoeken, natuur koesteren en geven om hun eigen gezondheid. Al die krachten maken de Drentsche Aa tot een rijke voedingsbodemp voor ondernemers.

De ondertekenaars van deze intentieverklaring houden van het gebied en steunen de Stichting Gebiedsfonds Drentsche Aa met een jaarlijkse bijdrage. Met het bestuur van het Gebiedsfonds en het Comité van Aanbeveling roepen we iedereen op om ook bij te dragen aan een extra impuls voor projecten en activiteiten. Volg ons voorbeeld en help bij de versterking van de kwaliteit en identiteit van het Drentsche Aa-gebied. Welkom.

Rolde, 1 december 2022

Ineke Noordhoff

Ondertekenaars
Word 'Vriend van de Drentsche Aa'

1. Ludo Mennes
Rabobank Assen en Noord-Drenthe
2. Riksta Zwart
Waterbedrijf Groningen
3. Nico Vanderveen
namens het Comité van Aanbeveling
4. Hendrik Oosterveld
namens het bestuur van de Stichting Gebiedsfonds Drentsche Aa
5. _____
6. _____
7. _____

Gebiedsfonds
 DRENTSCHE AA

66

Eet smakelijk !

Een lopend buffet met Drentsche Aa-streekproducten, samengesteld door Marchien en John Hofsteenge

(en vraag bij vertrek om een eigen exemplaar van 'Blaauwe Dreum')

Nationaal Park Drentsche Aa

67

Nationaal Park Drentsche Aa

68